

Eyðun Elttør á oljuráðstevnu í Lerwick:

Ikki bert olja skal knýta okkum saman

OLJURÁÐSTEVNA

Jan Müller

Tað var ein vælupplagdur og avgjördur Eyðun Elttør, sum fór á røðarapallin í stóru samkomuhøllini í Lerwick í farnu viku og vendi sær til meira enn 200 umboð fyri oljuvinnu, fiskivinnu, myndugleikar og ikki minst til sjálvan bretska starvsbróðurin, Stephen Timms, sum eisini hevði leitað sær "longu" leiðina úr London til Lerwick.

Eyðun Elttør segði seg vóna, at orsøkin til at hann varð boðin við til oljuráðstevnu og 25 ára haldið fyri stovnanina av oljuhavni Sullom Voe ikki bara var olja men meira fyri at menna verandi bond millum bæði fólkini. Hann vísti á orðini, ein møtir, tá man kemur til Lerwick, nevniliga "Med Løgum Skal Land Byggja", eitt livandi prógv um felags upprunan. Meðan føroyingar hava livað við eini norðurlensdskari siðmenning, hava hetlendingar verið partur av tí Anglo-Saxisku siðmenningini.

Hóast leiðirnar hjá báðum fólkunum hava gingið hvør sín veg, so setir nútíðarsamfelagið nýggj krøv til samfeløgin til eitt nú at sameina resursurnar til felags frama fyri hetta økið.

Bæði oyggjasamfeløgin liva tætt við havið og eru livilíkindini nær tengd at, hvussu væl vit duga at fyrihalda okkum til havið og tess tilfeingi. Báðar tjóðir kenna ábyrgd fyri tilfeinginum og umhvørvinum og leggja seg eftir eini burðardyggari framtíð.

Hann vísti á, at tað eru gjørdar fleiri avtalur millum Føroyar og Hetland um mentan og vinnulív umframt flutning. Í hesum kjarlarvørr kemur ferðavinnan, ein ídnaður, sum kann hava stóran týdning fyri samfeløgin. Elttør nevndi tí eisini Norrønu, sum er eitt gott dømi um eitt felags projekt, ið kann fáa stóran týdning fyri at knýta økini enn tættari

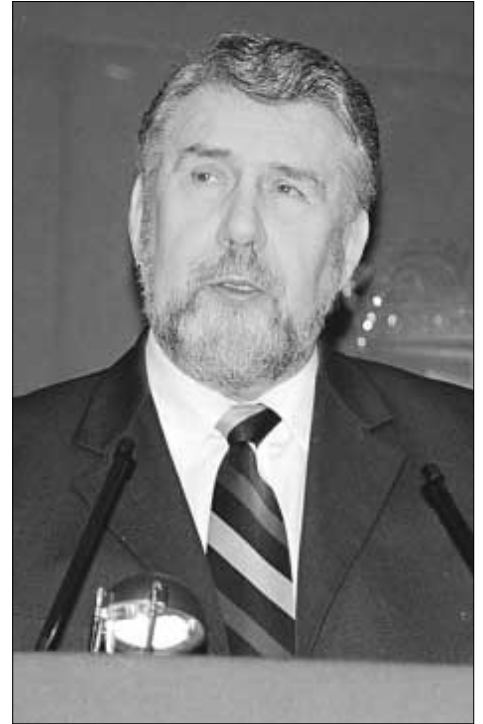
saman. – Eg vóni vit fara at síggja aðrar verkætlanir við, sum kunnu menna samvinnuna uppafur meira.

Landsstýrismaðurin nevndi í hesum sambandi, at um tað eydnast at økja um handilssambandið millum londini kundi verið ynskilig við fóstum beinleiðis flogsbandi og vísti á, at hann sjálvur var komin við flogfari beinleiðis úr Føroyum til ráðstevnuna.

Um oljuvinnuna segði Elttør, at føroyingar eiga at kunna læra av hetlensku royndunum. – Vit hava kanska ymiskar siðir, mentan og bakgrund. Men vit eru bæði smá oyggjasamfeløg, vit eru bundin av einum reinum umhvørvi fyri fiskivinnuna og sum smátjóðir mugu vit eisini tryggja, at okkara umhvørvi ikki verður dálkað.

Eyðun Elttør helt tað vera sera umráðandi fyri føroyingar, áðrenn vit gerast oljutjóð, og tað gerast vit ein dag, legði hann dent á, at vit fáa góð ráð aðrastaðni

frá. Hann greiddi so frá oljutilgongdini í Føroyum, sum hevur sannført føroyingar um, at oljuleiting tekur tíð. Landsstýrismaðurin segði seg hava hoyrt hetlendingar tosa um at fáa tí føroysku oljuna til Hetlands. – Eg skilji væl, at tit leita eftir nýggjum kundum fyri at halda lív í oljuhavni her. Men sambart føroyska lóg skal øll olja upp á land í Føroyum. Landsstýrið kann gera undantøk frá hesi lóg. Men tað er eitt mál, sum vit ikki vilja víðgera, fyrr enn vit hava gjørt eitt lønandi fund. Tað hevði ikki verið klókt av mær í lötuni at sagt tykkum, um tað er rætt at taka oljuna í land í Føroyum ella flyta hana til Hetlands. Tann avgerðin fer í stóran mun at byggja á búskaparlígu støðuna og arbeiðs-støðuna í Føroyum til ta tíð eins væl og stoddina á tí fundi, sum verður gjørt. Eisini oljuprisurin og onnur viðurskipti spæla inn. So míni ráð eru, at tit í Hetlandi mugu ikki fyrirtaka

Eyðun Elttør, landsstýrismaðurin í oljumálum varð ein av høvuðsrøðarunum á oljuráðstevnu í Lerwick í farnu viku

Mynd Jan Müller

tykkum nakað í lötuni í hesum máli og biðið við at taka eina endaliga støðu, til tíðin er tann rætta.

At enda nevndi hann 2. Útbjóðing. – Tað er vón

mín, at eg síðst í næsta ár kann bjóða út nýggj leiti-loyvi á landgrunninum og at hetta fer at víkka um virksema á landgrunninum.

Bretski orkumálaráðharrin:

Sær stórar móguleikar í varandi orku

- men heldur kortini, at olja og gass fara at hava ein týðandi leiklut í mong mong ár enn

OLJURÁÐSTEVNA Í HETLANDI

Jan Müller

Bretar ætla at leggja nógva orku í at menna varandi orkukeldur og hava sett sær sum mál at nökta 20% av orkutørvinum við varandi orkukeldum so sum vindi, sól og alduorku um ár 2020. – Danir eru sera framarlaga á hesum øki, ja teir bestu í heiminum, og vit vilja gera okkara til at læra av teimum, og tí fara vit eisini at gera nóg fleiri íløgur á hesum øki næstu árin sigur Stephen Timms, bretska orkumálaráðharrin í samrøðu við Sosialin. Hann visir á, at uppá longri sikt verður orkutørvurin so nöktaður við enn bilgari og reinar orku sum vetni, men tað liggur nóg longur frammi í tíðini. Tí enn skal meiri granskning til.

Men hóast aðrar orku-

keldur fáa stórra týðning so verður kortini brúk fyri olju og gassi í nóg nóg ár afturat. Hann sær fyri sær, at hóast varandi orkukeldurnar fara at fylla nóg meira, so verður kortini tørvur á kolvetni. Sjálvur ivast hann heldur ikki í, at nokk er til av oju og gassi til langt inn í framtíðina, í hvussu er í mong mong tíggjuár afturat.

Á oljuráðstevnuni í Lerwick var eisini nóg gjørt burtur úr spurninginum um varandi orku. Og her ætlar Hetland sær at hava ein týðandi leiklut. Í lötuni verður roynt at skapa áhuga fyri at leggja ein kaðal úr Hetlandi og inn á meginlandið, sum skal flyta streym frá vindorku til nóg húsarhald á skotska og bretska meginlandinum. Hetlendingar hugsa sær at kunna nökta kanska 20% av øllum elorkutørvinum í Bretland við vindorku. Í dag nökta varandi orkukeldur umleið 4% av ensku elnytsluni.

Eins og undanmaður hansara í orkumálaráðnum, Brian Wilson, so sær Stephen Timms eisini

Bretska orkumálaráðharrin Stephen Timms heldur stórra dentur skal leggjast á at menna varandi orkukeldur. Her talar hann til 200 áhoyrarar í stóru samkomuhøllini í Lerwick

Mynd Jan Müller

fegin, at føroyingar og eitt nú hetlendingar og skotar

samstarva á orkuokinum. Meðan Bretland í dag

framleiðir olju og gass til at nökta alla sína egnu nýtslu, verður tað eftir øllum at døma um fá ár ein netto-innflytari av olju og gassi og fer í 2020 helst at innflyta 75% av samlaða orkutørvinum. Hetta setir stór krøv til Bretland at troyta varandi olju- og gassgoymslur fult út umframt at menna varandi orkukeldur segði bretska orkumálaráðharrin á ráðstevnu í Lerwick nú um dagarnar. Ætlanin er, at varandi orkukeldurnar í 2010 skulu nökta 10% av eltørvinum og 20% í 2020. Í hesum sambandi fer Hetland at spæla ein týðandi leiklut.

Bretland fer longu í ár 2006 at innflyta norskt gass frá Ormen Lange feltinum umframt frá norðurafríka og olju frá Ruslandi og Opeclondum.

Ráðharrin beyð tí teimum mongu nýggju og smærri oljufeløgum um at vera vælkomnir at troyta goymslur, sum eru funnar men sum liggja og biða eftir at verða útbýgdar til framleiðslu. Hann metti

eisini, at meira lagaligar treytir til oljufeløgin fara at gagna einum oktum virksema á landgrunninum. Hann ynskti eisini BP og hetlendingum tillukku við hesum fyrstu 25 árunum í oljuvinnuni í Hetlandi. Síðani Sullom Voe lat upp eru meira enn ein milliard tons av olju farin gjøgnum oljuhavni ella tilsamsans 10.000 lastir.

Stephen Timms sá sera bjart uppá framtíðina, nú kanningar vísa, at Bretland er eitt av teimum bestu íløgukjóknum yvirhøvir og hetta fer vónandi eisini at merkja bæði tí 21. útbjóðingina, sum er farin í gongd og tí 22., sum verður latin upp næsta ár, og sum eisini fevnir um økið vestan fyri Hetland. Vit kenna ikki framtíðina í hesum øki segði hann men helt kortini, at her liggja stórir móguleikar fyri at finna olju og gass.